

NIEUWSBRIEF FLORON-FWT, NR.6, APRIL 1992

Uit het AA-project

De verspreiding van bosbessen (*Vaccinium*) in Twente

O.G. Zijlstra

Na drie jaar inventariseren voor FLORON blijkt het Attractieve Aandachtssoorten-project bij ons goed uit de verf gekomen te zijn. We zijn in Twente ook wel bevoorrecht: maar liefst 98 van de 105 AA-soorten zijn recent in ons district aangetroffen. In goed onderzochte km-blokken worden bij ons gemiddeld zo'n 22 AA-soorten gevonden. Het hoogste aantal in één km-blok bedraagt tot nu toe 39. Voor de twee Bosbessoorten van de AA-lijst en hun bastaard geven we hier de verspreiding weer, gebaseerd op eigen waarnemingen uit de periode 1989 t/m 1991. Zowel de Blauwe bosbes (*Vaccinium myrtillus*) als de Rode bosbes (*Vaccinium vitis-idaea*) zijn bij ons niet zeldzaam. De Rode bosbes is over het geheel genomen een stuk minder algemeen dan de Blauwe bosbes, maar dit is, voor zover bekend, altijd zo geweest (Atlas). Beide soorten zijn bij ons te vinden in bossen en houtwallen op min of meer zure, arme zandgrond. De bastaard van beide soorten, ook wel aangeduid als 'Bastaardbosbes' (*Vaccinium x intermedium*) werd tijdens de FLORON-FWT-excursie van 25 mei 1991 aangetroffen aan het Kanaal Almelo-Nordhorn, ten zuiden van Albergen. Op het noord-talud vonden we enkele vegetatieve exemplaren, zonder de stamouders overigens! Deze hybride, die verspreid over Friesland, Overijssel en Gelderland in ongeveer 20 km-blokken is aangetroffen, was in Twente slechts bekend van één vondst bij Ootmarsum. Ze houdt in een groot aantal kenmerken het midden tussen haar stamouders, maar lijkt in habitus en blad het meest op de Blauwe bosbes. De beste tijd om haar te gaan zoeken is de winter: in tegenstelling tot de Blauwe bosbes behoudt ze de meeste bladeren. Een ander bruikbaar kenmerk is de bladkarteling (loep!). Bij de 'Bastaardbosbes' telt elke bladhelft 14-17 tandjes, bij de Blauwe bosbes 22-26. Mensen met "Fingerspitzengefühl", die beurtelings van beide de bladdikte bevoelen, zullen merken dat de bladeren van de bastaard veel dikker zijn (meer dan twee maal zo dik).

